

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Varga István ügyvéd (címe) által képviselt I.rendű felperes neve (I. rendű felperes címe) I. rendű, II.rendű felperes neve (II. rendű felperes címe) II. rendű, III.rendű felperes neve (III. rendű felperes címe) III. rendű, IV.rendű felperes neve (IV. rendű felperes címe) IV. rendű, V.rendű felperes neve (V. rendű felperes címe) V. rendű, VI.rendű felperes neve (VI. rendű felperes címe) VI. rendű, VII.rendű felperes neve (VII.rendű felperes címe) VII. rendű felpereseknek, dr. Horváth József ügyvéd (címe) által képviselt I.rendű alperes neve (I. rendű alperes címe) I. rendű, II.rendű alperes neve (II.rendű alperes címe) II. rendű alperesek ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2006. december 5. napján meghozott, 19.P.630.894/2004/63. számú ítélete ellen a felperesek részéről 64., az I. rendű alperes részéről 65., a II. rendű alperes részéről 66. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és elégtétel adásaként arra kötelezi az I. és II. rendű alpereseket, hogy 15 napon belül saját költségükön hívjanak össze sajtótájékoztatót, melynek helyéről és időpontjáról előzetesen értesítsék a felpereseket és azon ismertessék a Fővárosi Bíróság 630.894/2004/32. sorszámú részítéletében meghatározott jogsértést megállapító rendelkezést és egyben fejezzék ki sajnálkozásukat az általuk elkövetett jogsértésért.

A II. rendű alperes által fizetendő nem vagyoni kártérítés vonatkozásában az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy a II. rendű alperes annak tőkeösszege után 2005. augusztus 1. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamata megfizetésére is köteles.

Kötelezi a bíróság a II. rendű alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felpereseknek összesen 450.000,- (Négyszázötvenezer) forint első- és másodfokú perköltséget.

Az ezt meghaladó - a vagyoni kártérítési igényt elutasító - ítéleti rendelkezést hatályon kívül helyezi és ebben a körben az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és újabb határozat hozatalára utasítja.

A hatályon kívül helyezéssel érintett körben a felperesek és az alperesek fellebbezési költségét 100.000 -100.000,- (Egyszázezer - egyszázezer) forintban állapítja meg.

Kötelezi a bíróság az I. rendű alperest, hogy az államnak külön felhívásra fizessen meg 45.000,- (Negyvenötezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket. Kötelezi az I., III., IV, V. rendű felpereseket, hogy személyenként fizessenek meg a Magyar Államnak külön felhívására 120.000,- (Egyszázhuszezer) forint kereseti és fellebbezési illetéket. A II., VI., és VII. rendű felpereseket egyetemlegesen kötelezi arra, hogy az államnak külön felhívásra fizessenek meg 120.000,- (Egyszázhuszezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket. Az ezt meghaladó 1.200.000,- (Egymillió - kettőszázezer) forint kereseti és fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

A részítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

Az I., III., IV., V. rendű felperesek valamint a II., VI., VII. rendű felperesek jogelődje a 2002. évi országgyűlési választásokon egyéni választókerületben országgyűlési képviselői mandátumot szereztek, és valamennyien az ... képviselőcsoportjának tagjai lettek.

2004. szeptember 2-án az I. rendű alperes - aki a II. rendű alperes frakcióvezetője - írásban arról értesítette az Országgyűlés elnökét -, hogy a felperesek aznapról - kizárás miatt - nem tagjai az ... országgyűlési képviselő csoportjának. Egyúttal azt kérte az Országgyűlés elnökétől, hogy a függetlenek között biztosítson lehetőséget számukra képviselői munkájuk további gyakorlására.

A felperesek még aznap írásban bejelentették az Országgyűlés elnökének, hogy az I. rendű alperes nyilatkozatához nem fűződhet joghatás, mivel nem tartottak frakcióülést, márpedig a Hárszabály (46/1994. (XI. 29.) OGY. határozat) 15. § (2) bekezdése szerint csak a képviselőcsoport zárhatja ki bármelyik tagját.

Az Országgyűlés elnöke a Hárszabály 143. § (3) bekezdése alapján az Ügyrendi Bizottsághoz fordult, amely 2004. szeptember 6-án meghozott 36/2002-2006. ÜB. eseti jellegű állásfoglalásában arra az álláspontra helyezkedett, hogy az Országgyűlés elnökének nincs lehetősége a képviselőcsoport vezetőjének

bejelentésében foglaltak, tehát a kizárási eljárás házszabályszerűségének vizsgálatára.

2004. szeptember 6-án az országgyűlés elnöklő alelnöke bejelentette, hogy az I. rendű alperes bejelentése alapján a felperesek a továbbiakban független képviselőként folytatják munkájukat.

Ezt követően a felperesek 2004. szeptember 15-én keresetet nyújtottak be a bírósághoz személyhez fűződő joguk megsértésének megállapítása és jogkövetkezmények alkalmazása végett. Alperesként az Országgyűlést, az Országgyűlés Hivatalát és I.rendű alperes nevet jelölték meg.

Az elsőfokú bíróság - Fővárosi Ítéltábla által helybenhagyott - végzésével a pert megszüntette az Országgyűléssel szemben, s miután a felperesek az Országgyűlés Hivatalával szemben elálltak keresetüktől, ezért az elsőfokú bíróság jogerősen vele szemben is megszüntette a pert.

Ezt követően a felperesek II. rendű alperesként perbevonták a II.rendű alperes neveot.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

Az elsőfokú bíróság 19.P.630.894/2004/32. számú rész-közbenső ítéletével megállapította, hogy az I.-II. rendű alperesek azzal, hogy az I. rendű alperes a II. rendű alperes nevében eljárva az Országgyűlés elnökéhez intézett, 2004. szeptember 2-án írt levelében valótlanul állította, hogy az I.-V. rendű alperesek frakciótagsága kizárás folytán megszűnt, megsértették az I.-V. rendű felperesek jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogait.

Indoklásában kifejtette, hogy a kizárásra vonatkozó állítás valótlan volt és sértő tartalmat hordozott.

A Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.922/2005/4. számú részítéletével az elsőfokú bíróság rész- és közbenső ítéletét részítéletnek tekintette, és azt helybenhagyta, annak helyes indokaira tekintettel.

A Legfelsőbb Bíróság Pfv.E.20.710/2006/2. számú végzésével az alperesek jogerős részítélet elleni felülvizsgálati kérelmét elutasította.

Indokolása szerint az alperesek valótlan és sértő tényt közöltek az Országgyűlés elnökével. Mivel közjogi eljárás keretében nem történt meg a bejelentés való vagy valótlan tartalmának vizsgálata, a felperesek a polgári jog szabályai szerint érvényesíthették igényüket. Azt is kifejtette a határozatban, hogy az objektív jogkövetkezmények minden elkövetővel szemben alkalmazhatók, azzal szemben is, aki a jogsértést okozta, és azzal szemben is, aki annak bekövetkeztében közrehatott. Erre tekintettel attól függetlenül, hogy az I. rendű alperes az állítást magánszemélyként vagy a II. rendű alperes képviselőtében tette meg, a jogsértés objektív jogkövetkezményeiért a felelőssége a II. rendű alperessel együtt fennáll.

A felperesek az eljárás folytatása során pontosított kereseti kérelmükben elégtételadásként arra kérték kötelezni az alpereseket, hogy saját költségükön jelentessék meg valamennyi országos napilapban és az országos elektronikus médiában az általuk megfogalmazott nyilatkozatot, továbbá azt saját költségükön juttassák el a jogsértő nyilatkozat megtételekor parlamenti képviselőt ellátó valamennyi országgyűlési képviselőnek.

A felperesek személyenként 3 millió forint nem vagyoni kártérítés egyetemleges megfizetésére kérték kötelezni az alpereseket.

A felperesek a jogsértéssel okozott kártérítés iránti igényüket a következők szerint tartották fenn.

Az I. rendű felperes 6.203.520 forint és 2005. augusztus 1. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket.

Kárigényét 2004. novemberétől 2006. május 15-ig terjedő időre, az Interparlamentáris Unió Magyarországi Csoportjának alelnökeként őt megillető tiszteletdíj 80 %-ában, és az Alkotmány- és Igazságügyi Bizottság tagjaként járó tiszteletdíj 80 %-ában határozta meg.

Az eljárás során elhunyt ... II. rendű felperes jogutódai a jelenlegi II., VI. és VII. rendű felperesek 1.550.880 forint és 2005. augusztus 1. napjától járó késedelmi kamatában kérték marasztalni az alpereseket, mivel a néhai a Nemzetbiztonsági Bizottságban 2004. október 25. napjáig vett részt, ettől az időponttól a tiszteletdíj 40 %-a volt az elmaradt járandósága.

A III. rendű felperes kártérítési igénye 1.392.480 forint és 2005. augusztus 1. napjától járó késedelmi kamata volt, 2004. december 20-tól, külügyi bizottsági tagsága megszűnésétől, a tiszteletdíj 40 %-ával számolva.

A IV. rendű felperes 2004. szeptember 6-tól 2006. május 15-ig a mezőgazdasági bizottsági tagsága 2004. december 20-i megszűnése miatt a tiszteletdíj 40 %-ával, és a képviselőcsoport-vezető helyettesnek járó tiszteletdíj 100 %-ával számolva 5.656.968 forint és 2005. augusztus 1. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket.

Az V. rendű felperes 1.423.368 forint és 2005. augusztus 1. napjától esedékes késedelmi kamata megfizetésére tartott igényt, figyelemmel arra, hogy számvevőszéki bizottsági tagsága 2004. december 20. napjától szűnt meg, tiszteletdíja pedig az alapidíj 40 %-a lett volna.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

Hivatkoztak arra, hogy elégtételadásnál kettős marasztalás nem lehetséges. Az I. rendű alperes frakcióvezetőként és nem magánszemélyként tette meg nyilatkozatát. Alaptalannak találták az igényt amiatt, hogy az elégtételadásnak a jogsértéssel azonos módon és helyen kell történnie. A sajtó nagy terjedelemben foglalkozott az esettel, ezért aránytalanul túlzó és indokolatlan lenne az elégtételadásra kötelezés.

Álláspontjuk szerint nem lehet kártérítési igény alapja egy, az Ügyrendi Bizottság által elbírált frakcióvezetői bejelentés, amelyet a frakcióvezető jogilag szabályozott közjogi eljárásban terjesztett elő az Országgyűlés elnökének.

A levél és a felperesek által állított károsodás között hiányzik a közvetlen okozati összefüggés. A felpereseknek nem alanyi joga a bizottsági tagság, ezért kártérítési igény emiatt nem érvényesíthető.

A nem vagyoni kártérítési igény tekintetében arra utaltak, hogy a felperesek a következő országgyűlési választásokon újból képviselői mandátumhoz jutottak.

Az elsőfokú bíróság ezt követően meghozott 19.P.630.894/2004/63. sorszámú ítéletével arra kötelezte az I., II. rendű alpereseket, hogy elégtétel adásaként a 32. sorszámú részítéletben foglalt marasztaló rendelkezést, valamint a jelen ítéletben foglalt marasztaló rendelkezést saját költségükön juttassák el a Magyar Távirati Irodához nyilvános közlésre az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 8 napon belül, továbbá a megállapított jogsértésért magánlevélben fejezzék ki sajnálkozásukat az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 8 napon belül az I., II. III., IV., V., VI., VII. rendű felpereseknek. Feljogosította az I., II., III., IV., V., VI., VII. rendű felpereseket a levél közzétételére.

Kötelezte a II. rendű alperest, hogy az I., III., IV., V. rendű alpereseknek (helyesen felpereseknek) egyenként 2 millió-2 millió-2 millió-2 millió forint tőkét, a II-VI. és VII. rendű felpereseknek pedig egyetemlegesen 2 millió forint tőkét fizessen meg 15 napon belül. Ezt meghaladóan a felperesek keresetét elutasította, és úgy rendelkezett, hogy a képviselettel járó költségeiket a peres felek maguk viselik. A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt 1.875.480 forint illetékből az I. rendű felperest 411.211 forint, a II., VI. és VII. rendű felpereseket egyetemlegesen 132.050 forint, a III. rendű felperest 124.400 forint, a IV. rendű felperest 378.420 forint, az V. rendű felperest 124.400 forint, az I. rendű alperest 52.500 forint megfizetésére kötelezte a Magyar Állam javára, külön felhívásra. A további 652.500 forint illetékről úgy rendelkezett, hogy azt a Magyar Állam viseli a II. rendű alperes illetékmentessége folytán.

Az ítélet indokolásában a személyiségi jogsértés miatti elégtételadás iránti igény körében ismertette a Ptk. 84. § (1) bekezdésének c) pontját. Kifejtette, hogy ez a jogkövetkezmény objektív jellegű, amennyiben tehát a bíróság megállapítja a személyhez fűződő jogok megsértését, a jogosultak kérelmére nem mellőzhető az elégtételadás valamilyen formájának elrendelése. Az elrendelés módja tekintetében a bíróság nincs szorosan kötve az előterjesztett kereseti kérelemhez. A gyakorlatban alkalmazott alapelv szerint hasonló nyilvánosságot kell biztosítani az elégtétel adásának, mint amilyen nyilvánosság mellett a jogsértés történt. Figyelembe kell azt is venni, hogy milyen költségkihatásai lehetnek az elégtételadásnak. Az elégtételadás önmagában nem működhet büntető szankcióként. Mindezek alapján megállapította, hogy a valamennyi országos napilapban történő elégtételadás olyan költségkihatással járhatna, amely nem áll arányban a jogsértés tárgyi súlyával. Ezért arra kötelezte az I-II. rendű alpereseket, hogy az ítélet marasztalásra vonatkozó részét küldjék meg nyilvános közlésre a Magyar Távirati Iroda részére, és magánlevélben fejezzék ki sajnálkozásukat az alpereseknek. A felpereseket pedig feljogosította arra, hogy az elégtételadásnak nyilvánosságot biztosítsanak, amennyiben ezt szükségesnek tartják. Nem találta

alaposnak azt az igényt, hogy az I. rendű alperest az Országgyűlés ülésének pléniumán bocsánatkérésre kötelezze, mivel figyelembe kell venni a szabad mandátumból következő azon alapelvet, hogy az országgyűlési képviselő képviselői tevékenysége körében nem utasítható.

A vagyoni és nem vagyoni kártérítési igény körében a Ptk. 84. § (1) bekezdésének e) pontját, a 355. § (1) és (2) valamint a (4) bekezdését ismertette. A vagyoni kártérítés iránti felperesi kereseti kérelmet nem ítélte alaposnak. Megállapította, hogy sem a képviselők jogállásáról szóló 1990. évi LV. törvény, sem a házszabály nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely arra utalna, hogy a képviselőknek alanyi joga lenne bármilyen bizottsági tagság betöltésére, illetve egyidejűleg több bizottságban illetné meg őket tisztség, amely többletjavadalmazással jár. Valamennyi felperes, illetve a II. rendű felperesi jogelőd esetében fontos bizottsági tisztségek maradtak fenn 2004. vége után is, míg más bizottsági tisztségek megszűntek. Azt is rögzítette ebben a körben, hogy a bizottságok összetételére vonatkozó döntést az Országgyűlés hozta meg, a döntések tehát közjogi jellegűek voltak, azok tartalmát érdemben a bíróság nem ítélt meg. Végül azt is kifejtette, hogy az Alkotmány 20. § (2) bekezdése értelmében a képviselők tevékenységüket a köz érdekében végzik, nem feltételezheti a bíróság egyetlen képviselő esetében sem, hogy bármelyiküket a képviselői tevékenysége során a jövedelem maximalizálásának szándéka vezérelje.

A nem vagyoni kártérítési igény vonatkozásában utalt az Alkotmánybíróság 34/1992. (VI. 1.) AB határozatára, valamint a Pp. 163. § (3) bekezdésében foglaltakra. A jogsértés tárgyi súlyát jelentősnek ítélte meg. Kifejtette, hogy az alperesektől elvárható, hogy az adott párt politikai akaratát a hatályos jogszabályoknak megfelelően fejezzék ki, a vonatkozó jogszabályokat példamutatóan tartsák be, azokat politikai megfontolások ne írassák felül. A tényleges következmények körében értékelte azt, hogy a társadalmi közfelfogás szerint a kizárás egyfajta büntetés, szankció, amely valamilyen felróható, vagyis negatív magatartást feltételez. Hátrányként értékelte azt is, hogy a valóttan tényállításon alapuló bejelentés miatt a felperesek többszörösen magyarázkodni kényszerültek. Ugyanakkor mérlegelési körébe vonta azt is, hogy a 2006. évi országgyűlési képviselői választások tanúsága szerint a felperesek számára hosszú távú politikai hátrány nem keletkezett, mivel valamennyiüket újjáválasztották egyéni választókerületükben. Ennek megfelelően a nem vagyoni kár mértékét mérlegeléssel - felperesenként egyenlő mértékben - 2 millió forintban állapította meg. Ez az összeg a II. rendű felperes jogutódait egyetemlegesen illeti meg. Ezt meghaladóan a nem vagyoni kártérítési igényt elutasította. A nem vagyoni kártérítés megfizetésére csak a II. rendű alperest kötelezte, mivel I. rendű alperes a bejelentés megtételekor nem magánszemélyként, hanem a II. rendű alperes képviselőjeként járt el és eljárását a II. rendű alperes választmánya nem vitásan jóváhagyta, ezért az I. rendű alperes egyetemleges kötelezésére irányuló igényt elutasította. A perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint határozott.

Az elsőfokú ítélet ellen mind a felperesek, mind az alperesek fellebbezést terjesztettek elő.

A felperesek fellebbezésükben az elsőfokú bíróság ítéletét az elégtételadás módja, a vagyoni kár, a nem vagyoni kár mértéke, valamint az egyetemleges marasztalás és a perköltség tekintetében kérték megváltoztatni. Kérték, hogy a másodfokú bíróság kötelezze az alpereseket egyetemlegesen arra, hogy fizessenek meg az I. rendű felperesnek 6.203.500 forintot, a III. rendű felperesnek 1.423.368 forintot, a IV. rendű felperesnek 5.656.968 forintot, V. rendű felperesnek 1.423.368 forintot, míg a II., VI. és VII. rendű felpereseknek 1.550.808 forintot, valamint ezen összegnek I. rendű felperes vonatkozásában 2005. augusztus 1. napjától, III. rendű felperesnek 2005. július 26. napjától, IV. rendű felperesnek 2005. július 1. napjától, V. rendű felperesnek 2005. szeptember 1. napjától, II., VI. és VII. rendű felpereseknek 2005. augusztus 1. napjától a kifizetésig járó, a Ptk. 301. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű késedelmi kamatát.

Ezen kívül egyetemlegesen kérték kötelezni az alpereseket további személyenkénti 1-1 millió forint nem vagyoni kártérítés és ennek 2005. augusztus 1. napjától a kifizetésig járó, a Ptk. 301. § (1) bekezdésében meghatározott késedelmi kamatainak megfizetésére is. A nem vagyoni kártérítés után járó késedelmi kamat vonatkozásában a Pp. 247. § (1) bekezdésének b) pontja alapján felemelték kereseti kérelmüket. Ezen túlmenően egyetemlegesen kérték az alpereseket kötelezni az ügy kiemelkedően fontos társadalmi súlyának és az elvégzett ügyvédi munkának megfelelő perköltség megfizetésére.

A Ptk. 84. § (1) bekezdésének c) pontja alapján arra kérték kötelezni egyetemlegesen az alpereseket, hogy saját költségükön tegyék közzé valamennyi országos napilapban és országos elektronikus médiában is, továbbá a saját költségükön juttassák el a jogsértő nyilatkozat megtételekor a parlamenti képviselőt ellátó valamennyi országgyűlési képviselőnek a következő nyilatkozatot: „I.rendű alperes neve és a II.rendű alperes neve bejelentjük, hogy I.rendű alperes neve a II.rendű alperes neve nevében eljárva az országgyűlés elnökéhez intézett 2004. szeptember 2-án írt levelében valótlanul állította, hogy I.rendű felperes neve, ..., III.rendű felperes neve, IV.rendű felperes neve és V.rendű felperes neve frakciótagsága kizárás folytán megszűnt. Bejelentjük továbbá, hogy a nyilatkozattal megsértettük a képviselők valamint ... jogutódai, II.rendű felperes neve, VI.rendű felperes neve és VII.rendű felperes neve jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogait. A jogsértésért valamint a jogsértéssel okozott vagyoni és nem vagyoni kárért a képviselők bocsánatát kérjük.”

Fellebbezésük indokolásában kifogásolták az elsőfokú ítélet azon megfogalmazását, miszerint a felperesek a II. rendű alperes színeiben jutottak mandátumhoz, ugyanis helyesen a választók akaratából lettek képviselők. Iratellenesnek tartották azt a megállapítást is, hogy I. rendű alperes a II. rendű alperes tudtával és egyetértésével intézte ...hoz a valótlan tartalmú levelet. Ilyet az I. rendű alperes sem állított, csupán azt, hogy a bejelentést követő napokban utólag

hagyta jóvá állítását a II. rendű alperes országos választmánya. Pontatlannak és iratellenesnek tartották azt a megállapítást, hogy a felperesek különböző tisztségei 2004. végén megszűntek illetve megmaradtak, ugyanis a IV. rendű felperes másnaptól nem volt frakcióvezető-helyettes, úgyszintén az I. rendű felperes másnaptól nem volt a frakció delegáltja az IPU vezetőségében, és nem volt tagja az Országgyűlés Alkotmányügyi Bizottságának sem. Tévesen tartalmazta az ítélet azt is, hogy a felperesek ... színeiben jutottak mandátumhoz, ugyanis a ... jelölése alapján a választók döntése eredményeként jutottak a felperesek ismételen az Országgyűlésbe. Előadták azt is, hogy ennek a kérdése nem tárgya a pernek, a kártérítési igény és a per tárgya a 2002-2006-os országgyűlési ciklussal kapcsolatos. Az ezt meghaladó utalásokat ki kell rekeszteni a tényállásból, ezért ennek megfelelően kérték az ítélet megváltoztatását.

Hivatkoztak arra, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperesek által elkövetett jogsértés tárgyi súlya jelentős, azonban az a megállapítás, hogy az elégtételt adó nyilatkozat közzététele jelentős költséget jelentene az alperesek számára, egyrészt nem felel meg a valóságnak, másrészt komolytalan, mivel az I. rendű alperes az Országgyűlés előtt állított valótlan tény, ami rendkívül jelentős jogsérelem, az Országgyűlés előtt szégyenítette meg a felpereseket, tehát az elégtételadásnak az Országgyűlés előtt kell megtörténnie. Utaltak arra is, hogy a kereset nem az I. rendű alperes képviselői tevékenységi körébe tartozó magatartás kifejtésére irányult, így a teljesítésének nincsen közjogi akadálya. Az elsőfokú bíróság által megítélt elégtétel nem felel meg a Ptk. előírásainak, alkalmatlan arra, hogy a felperesek jóhírnevét reparálja. Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor nem teljesítette az Országgyűlés tagjaihoz intézendő nyilatkozatadásra vonatkozó kereseti kérelmet sem. Tévesnek tartották a képviselői szabadsággal kapcsolatos okfejtést ebben a körben.

A vagyoni kártérítési igény vonatkozásában iratellenesnek tartották azt a megállapítást, hogy az ...-frakcióban éles politikai viták előzték meg a perbeli eseményt, mivel erre nézve bizonyítási eljárást a bíróság nem folytatott le és ez nem is tartozik a per tárgyához. Azt helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az I. rendű alperes a jogsértéssel a vele szemben előterjesztett bizalmatlansági indítványról szóló frakciódöntést akadályozta meg. A jogsértés egyenes következménye volt, hogy a felpereseket jogsértően megfosztották az ...-frakcióban végzendő munkától és a frakció döntések meghozatalában való részvételi joguktól. Előadták, hogy a képviselői tisztségek, a bizottsági tagság vagy tisztség, az Országgyűlés egyéb szerveiben való tiszteletdíjjal járó tevékenység a frakció döntése szerint került betöltésre. A frakció döntését az Országgyűlés vita és ellenvetés nélkül megszavazta. A jogellenes kizárással a felpereseket megfosztották attól a joguktól is, hogy a döntés meghozatalában részt vehessenek. A megállapított tényállásból egyértelműen következik az, hogy a kizárással a felpereseket kár érte, jövedelmük, tiszteletdíjuk lényegesen kevesebb lett, mint a kizárás előtt volt. A kártérítés jogszabályi feltételei nyilvánvalóan fennállnak, mivel a tiszteletdíj csökkenése kizárólag azért következett be, mert az alperesek jogellenes magatartásával okozati összefüggésben az ... frakciójából a felpereseket

jogszabálysértően kizárták. Álláspontjuk szerint annak vizsgálata, hogy miért vesz részt egy országgyűlési képviselő több bizottságban, van-e alanyi joga a bizottsági tisztségekhez, nincsen köze a kereseti kérelemhez. A képviselők jogállásáról szóló 1990. évi LV. törvény pedig nem zárja ki az alperesek kártérítési felelősségét.

Az elsőfokú bíróság által megítélt személyenkénti 2 millió forintos nem vagyoni kártérítési összeget túlzottan alacsonynak tartották, figyelemmel a jogsértés jelentős tárgyi súlyára, valamint arra, hogy az alperesek az Országgyűlés és a teljes nyilvánosság előtt követték el a jogsértést. Nem egy alkalommal történt a jogsértés, hanem folyamatos volt, kezdő időpontja volt az Országgyűlés elnökének megküldött levél, majd az Országgyűlés előtt kihirdetett elnöki bejelentésig folyamatosan mind az Országgyűlés előtt, mind az összes médiában megvalósult. Az a körülmény a felperesek álláspontja szerint nem értékelhető az alperesek javára, hogy a 2006-os évben megtartott országgyűlési képviselői választásokon egyéni választókerületben mandátumot szereztek, ezért kérték ezt mellőzni a másodfokú ítélet meghozatalakor.

Tévesnek tartották azt a rendelkezést, hogy az elsőfokú bíróság mentesítette a kártérítési felelősség alól az I. rendű alperest. Iratellenesnek ítélték azt a megállapítást, hogy az I. rendű alperes a II. rendű alperes képviselőjeként járt el. A magyar Országgyűlésben nem a párt, hanem a frakció vezetőjeként teljesen önállóan és önkényesen járt el az I. rendű alperes, erre hivatkozott is az ... országos választmányi ülésén. Ebből eredően a kártérítési felelősségért és a jogkövetkezményekért nem csak a II. rendű alperes neve, hanem az I. rendű alperes is felelős. Érthetetlennek tartották ezzel kapcsolatban az elsőfokú ítélet álláspontját, figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság végzésében foglaltakra.

Nem értettek egyet az elsőfokú bíróságnak a perköltségre vonatkozó rendelkezésével sem, mivel mind a jogalap, mind az összegszerűség vonatkozásában a felperesek lettek pernyertesek. A hosszú ideje folyó, rendkívül nagy munkát igénylő perbeli képviseletre is utaltak. Ezért a perköltség megállapítását a pertárgyérték és az elvégzett munka figyelembevételével kérték.

Az I. rendű alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet öt marasztaló rendelkezéseinek megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte.

Fenntartotta azt az álláspontját, hogy amennyiben a 2004. szeptember 2-i levél személyes nyilatkozatának tekinthető, akkor a II. rendű alperes nem marasztalható az elégtételadás következményében. Amennyiben pedig a bíróság úgy tekinti, hogy a nyilatkozatot tisztségviselőként tette meg az I. rendű alperes, akkor az ő marasztalása jogalap nélküli. Az elégtételadás körében hivatkozott arra, hogy alapelv az arányosság kérdése, illetve, hogy a jogsértéshez hasonló nyilvánosságot kell a közzétételnek biztosítani. Előadta, hogy a perbeli eset az elektronikus és írott sajtó nagy mértékű érdeklődését váltotta ki, a sajtó beszámolt a jogsértésről, a felek igényeiről és az alperesek elmarasztalásáról is. Ezzel az előírt és szokásos polgári jogi elégtételadáshoz képest sokszoros nyilvánosságot biztosítottak és elégtételt nyújtottak a felperesek számára. Erre az elsőfokú bíróság nem volt tekintettel,

amikor újabb nyilatkozatok megtételére kötelezte az alpereseket. Kifejtette azt is, hogy a nem vagyoni kártérítési igény a felperesek részéről minden alapot nélkülöz.

A II. rendű alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet rá vonatkozó marasztaló rendelkezéseinek a megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte.

Az elégtételadás körében ugyanarra az álláspontra helyezkedett mint az I. rendű alperes, azt megalapozatlannak tartotta.

Vitatta a felperesek nem vagyoni kártérítési igényét is. Kitért arra, hogy az nem hagyható figyelmen kívül, hogy a felperesek szembefordultak a párttal és annak döntéseivel, ahogyan azt az ... országos választmánya 2004. szeptember 5-i határozata is rögzítette, ezért a választmány megvonta a bizalmat a felperesektől. A szeptember 2-i levél megírását követően 3 nappal a párt legmagasabb fóruma a felperesekre kötelező döntést hozott, amellyel szemben jogorvoslattal nem éltek. Az elsőfokú ítélet nem értékelte a felperesek párt alapszabályába ütköző és az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény szabályai szerint jogszerűtlen magatartását, holott ennek tükrében nem lehet a jogsértést sem egyoldalúnak, sem súlyosnak minősíteni. A felperesek valójában vagyoni hátrányt nem szenvedtek. Nem merült fel adat arra nézve, hogy valamely tartós, negatív hatás keletkezett volna a felpereseket illetően. Nem tudtak igazolni olyan tény vagy körülményt, amely a nem vagyoni kárért való felelősséget megalapozná. Az elsőfokú ítélet egyetlen konkrét személyiségi jogi hátrányt nevesített, miszerint a bejelentés miatt a felperesek többszörösen magyarázkodni kényszerültek. Ugyanakkor azt nem értékelte, hogy a párttal való szembefordulás okán a szeptember 2-i levél és ezzel kapcsolatos fellépésük révén pártpolitikai és népszerűségi szempontból kedvezőbb pozícióba kerültek, mivel valamennyien bekerültek a parlamentbe. Tehát hátrány elszenvedése helyett legalább olyan helyzetbe kerültek, mint 2004. szeptembere előtt. A felperesek képviselői státuszának megváltozása, az Országgyűlés illetve szervei döntésének következménye, tehát hiányzik az okozati összefüggés a felperesek állítólagos kára vonatkozásában. A 2004. szeptember 2-i levél ilyen hatás kiváltására önmagában alkalmatlan, kártérítés pedig okozati összefüggés hiányában jogszerűen nem állapítható meg az alperesek terhére. Amennyiben az Országgyűlés helytállásra nem kötelezhető, a kár másra át nem hárítható, úgy a felperesek viselik az egyébként alperesi álláspont szerint ténylegesen fel sem merült kárt.

A peres felek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet fellebbezésükkel nem támadott rendelkezései helybenhagyását kérték.

Az elsőfokú bíróság ítélete a Fővárosi Ítéltábla megítélése szerint csak részben volt felülbíráható a következők miatt.

Mindenekelőtt a másodfokú bíróság a felperesek fellebbezési kérelmének megfelelően az elsőfokú ítéletben rögzített tényállásból mellőzni rendeli azt a megállapítást, hogy a per tárgyát képező levél megírása előtt a párton belül éles politikai viták folytak, továbbá, hogy melyik párt színeiben jutottak mandátumhoz a felperesek a 2006-os választásokon, mivel erre nézve nem merült fel adat a perben,

és a jogvita érdemi elbírálásához egyébként is szükségtelenek ezek a megállapítások. A perben rendelkezésre álló adatokból kitűnően az I. rendű alperes előadása szerint a II. rendű alperes országos választmánya utólagosan fogadta el az eljárását.

Az elégtételadás érdemi felülbírlata körében a Fővárosi Ítéltábla a következőkre alapította döntését.

A Ptk. 84. § (1) bekezdésének c) pontja értelmében, akit személyhez fűződő jogában megsértenek, az eset körülményeihez képest követelheti, hogy a jogsértő nyilatkozattal vagy más megfelelő módon adjon elégtételt, és hogy szükség esetén a jogsértő részéről vagy költségén az elégtételnek megfelelő nyilvánosságot biztosítsanak.

A másodfokú bíróság kiemeli azt, hogy a személyiségvédelem egyik legfontosabb eszköze az erkölcsi elégtételnyújtás, amely objektív jellegű. Az elégtételadás feltétele a jogsértés megtörténte. Az elégtételnyújtásnak részben helyreállító, részben jóvátételi funkciója van.

Tekintettel arra, hogy jogerős részítélet állapította meg a jogsértés megtörténtét, ez a továbbiakban már vitássá nem tehető.

A jogszabály nem határozza meg konkrétan az elégtételnyújtás módját és eszközeit, így a bíróság az ebben a körben előterjesztett kereseti kérelem vonatkozásában nincsen kötve a konkrétan igényelt kérelemhez. Az elégtételnyújtás módjának és a nyilvánosság körének meghatározásánál azt kell figyelembe venni, hogy az elégtételnyújtásnak olyan körben kell mások tudomására jutnia, amilyen körben a jogsértést megismerték, illetve ahol a jogsértő hatást kifejtette az adott közlés. Ennek megfelelő módon és mértékben kell az elégtételadás számára a nyilvánosságot biztosítani. Abban az esetben, amikor a jogsértés nagyobb nyilvánosság előtt válik ismerté, akkor az elégtételadásnak is ennek megfelelő nyilvánosságot kell biztosítani. A legszélesebb nyilvánosságot a sajtóközlés tudja biztosítani, amelynek elrendelésére általában akkor van szükség, ha a jogsértés sajtó útján történik.

A Fővárosi Ítéltábla megítélése szerint a felperesek alappal sérelmezték az elsőfokú bíróság által elrendelt elégtételadás módját.

A perbeli esetben a jogsértő nyilatkozat az Országgyűlés elnökéhez, majd a Parlament plénuma elé került, és ennek folytán széleskörű sajtónyilvánosságot kapott.

Az elsőfokú bíróság által elrendelt MTI-közleményként való elégtételadást a másodfokú bíróság nem ítélte megfelelőnek, tekintettel arra, hogy a jogsértés nem sajtó útján történt, illetve ebben az esetben nem látta biztosítottak a jogsértés ugyanolyan körben megvalósuló nyilvánosságra hozatalát. Ugyanakkor a másodfokú bíróság abban egyetértett az elsőfokú bírósággal, hogy a felperesek által indítványozott, az Országgyűlés plénuma előtt történő elégtételadás nem rendelhető el, mert a bíróságnak nincs hatásköre, jogszabályi lehetősége arra, hogy az Országgyűlés munkájába, napirendjébe ilyen módon beavatkozzon.

A magánlevélben történő elnézést kérés szintén nem megfelelő formája a sajnálkozás kifejezésének, ugyanis erről a közvélemény ebben a formában nem szerez tudomást. A felpereseknek arra való feljogosítása, hogy amennyiben úgy kívánják, nyilvánosságra hozhatják a magánlevelet, egyrészt a felperesek számára okozhat költséget, másrészt pedig nem biztosít megfelelő jóvátételi jelleget az elégtételadásnak. Az alperesi jogsértés jellegére és súlyára tekintettel az elégtételadás körében elsősorban annak kell kifejezésre jutnia, hogy az alperesek kötelesek legyenek elismerni azt, hogy jogsértést követek el, amiért sajnálkozásukat fejezik ki, azonban ez az elégtételadás csak úgy érheti el a jogsértéshez igazodó rendeltetését, ha az alperesek a nyilvánosság útján kötelesek annak teljesítésére.

Mindezeknek megfelelően a másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a jogsértés különböző sajtószervek tudósításai révén történt széleskörű ismertté válása, a közvélemény tudomására hozatala azt indokolta, hogy az alperesek egy - a felperesek értesítése mellett tartott - saját költségükön összehívott sajtótájékoztatón adjanak elégtételt a felperesek számára, sajnálkozásuk egyidejű kifejezésével. Ezért ennek megfelelően a másodfokú bíróság megváltoztatta az elsőfokú ítélet elégtételt adó rendelkezését.

Az alperesek fellebbezésében foglaltakra figyelemmel a másodfokú bíróság rámutat arra, hogy az a körülmény, hogy a sajtószervek beszámoltak arról, hogy a bíróság megállapította a jogsértés megtörténtét, csupán a közvélemény tájékoztatásának tekinthető, azonban nem teszi mellőzhetővé az elégtételadás elrendelését, mert nem a pontos, az ítéletben rögzített szöveg jelent meg illetve hangzott el a médiában, továbbá a sajtó általi nyilvánosságra hozatal nem eredményezheti az alperesek felelősség alóli mentesülését, a sajtó nem vállalhatja át az alperesek kötelezettségét, és így nem tud érvényesülni az elégtételadás jóvátételi jellege sem.

Az elégtételadásra az alperesek egyetemlegesen kötelesek, figyelemmel arra, hogy objektív jogkövetkezmény alkalmazásáról van szó, és mint ahogyan a Legfelsőbb Bíróság is rámutatott az alperesi felülvizsgálatot elutasító végzésében, a valótlan és sértő bejelentés objektív jogkövetkezményéért az I. és a II. rendű alperes együttes felelőssége áll fenn.

A nem vagyoni kártérítési igény tekintetében a másodfokú bíróság az alábbiakat vette figyelembe határozata meghozatalánál.

A Ptk. 84.§ (1) bekezdésének e) pontja értelmében az, akit személyhez fűződő jogában megsértenek, kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint.

A Ptk. 355. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig az nem lehetséges, vagy a károsult azt alapos okból nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni. A (4) bekezdés alapján kártérítés címén a károkozó körülmény

folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges.

A Ptk. általános szabályain kívül a nem vagyoni kártérítés körében az Alkotmánybíróság 34/1992. (VI. 1.) AB határozatát és a Legfelsőbb Bíróság iránymutatása alapján kialakult bírói gyakorlatot kell irányadónak tekinteni.

A nem vagyoni kár lényegében az adott személyiség értékminőségében bekövetkezett csökkenés ellensúlyozására hivatott, mértékének pedig ahhoz kell igazodnia, hogy ez a személyiséget jellemző helyzet milyen mértékű kedvezőtlen irányú változást idézett elő a jogsérelmet szenvedett félnél.

A másodfokú bíróság kiemeli, hogy a nem vagyoni kártérítés jogintézménye nem szakítható el a kártérítés általános szabályaitól. Ennek megfelelően szükséges a jogellenes, felróható magatartás, olyan hátrány bekövetkezése, amely csak nem vagyoni kártérítéssel kompenzálható, és a kettő között okozati összefüggésnek kell fennállnia. A kártérítés mértékének megállapításánál pedig figyelembe kell venni az eset összes körülményeit, köztük elsősorban a jogsértés tárgyi súlyát és a bekövetkezett jogkövetkezményeket.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a jogsértés tárgyi súlya igen jelentős.

A perben rendelkezésre álló iratokból megállapítható volt, hogy az a képviselő, aki független képviselőként vesz részt az Országgyűlés munkájában, korlátozott jogkörrel jár el, nem tudja ugyanazokat a jogokat érvényesíteni, mint a frakcióban tevékenykedő képviselő, nem áll módjában a választói érdekeinek ugyanolyan módon történő képviselete. A nem vagyoni kártérítés megítélése körében tehát nem csak annak volt értékelhető jelentősége, hogy a jogsértőnek ítélt közlésben a kizárás ténye a felpereseket valamilyen negatív megítélésű tevékenységgel, viselkedéssel hozta összefüggésbe, amely miatt magyarázkodásra kényszerültek, hanem annak is, hogy milyen hatást váltott ki az, hogy képviselői tevékenységüket - alperesek jogellenes magatartására visszavezethetően - nem tudták ugyanolyan módon ellátni, mint korábban, amikor a II. rendű alperesi képviselőcsoport tagjai voltak.

Az Országgyűlés Főtitkárának a független képviselők jogállásáról szóló tájékoztatójából kitűnik, hogy több olyan jogosultság létezik, amelyet a képviselő csak a képviselőcsoport tagjaként gyakorolhat, független képviselőként azonban arra nincs módja. Így független képviselő nem delegálható az IPU nemzeti csoportjának vezetőségébe, nem állíthatnak tagot a médiatestületekbe, az ... felügyelő bizottságába, nem vehetnek részt az alkotmánybírákat jelölő bizottság munkájában és így tovább. A független képviselők felszólalási és kezdeményezési jogosultsága is korlátozott, azonnali kérdés feltételére sincs módjuk, parlamenti, bizottsági tisztségeket nem tölthetnek be.

Tekintettel arra, hogy a felperesek egyéni választókerületben kerültek megválasztásra valamennyien, ez a korlátozott joggyakorlás fokozottan értékelendő a nem vagyoni kártérítés megítélésénél, mivel ez a választók képviseletének

ellátására komoly kihatással bír, amely tény alkalmas a velük szembeni választói bizalom hátrányos befolyásolására.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt, hogy a nem vagyoni kártérítés összegének megfizetésére kizárólag a II. rendű alperes köteles, figyelemmel arra, hogy ebben az esetben nem objektív, hanem szubjektív jellegű jogkövetkezményről van szó.

Az I. rendű alperes nyilvánvaló módon a párt és azon belül a frakció képviselőjében eljárva írta meg a per tárgyát képező levelet. Annak kérdése, hogy ehhez a frakció illetve a párt előzetesen vagy utóbb járult hozzá, a párt illetve a frakció és az I. rendű alperes egymás közötti jogviszonyának a kérdése lehet, de a peres felek vitáját nem érinti.

A felperesek 2006-os parlamenti választásokon való szereplését nem lehetett értékelni a nem vagyoni kártérítés megítélésénél, mert 2005. november 17-én már jogerős részítélet állapította meg, hogy az alperesi tényállítás személyiségi jogot sért, tehát a 2006. évi választásokon a választók már annak ismeretében dönthettek a felperesek személyéről, hogy a jogsértés bírósági megállapításáról már tudomással bírtak.

Mivel olyan körülményt sem a felperesek, sem az alperesek nem adtak elő, amely indokoltá tette volna az elsőfokú bíróság által a Pp. 206. § (3) bekezdésében meghatározott módon mérlegeléssel megállapított nem vagyoni kár összegének akár a felemelését, akár a leszállítását, ezért ebben a körben a Fővárosi Ítéltábla helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét.

A felperesek a fellebbezési eljárásban a Pp. 247. § (1) bekezdésének b) pontja szerint emelték fel a keresetüket a nem vagyoni kártérítés után járó késedelmi kamatra is, erre lehetőségük volt ezen rendelkezés alapján, ezért a másodfokú bíróság a késedelmi kamat megfizetésére is kötelezte a nem vagyoni kártérítés összege után a II. rendű alperest.

A másodfokú bíróság megítélése szerint a felperesek vagyoni kárigényét elbíráló elsőfokú ítéleti rendelkezés nem volt felülbírálnak, mert az elsőfokú bíróság helytelen jogi álláspontja miatt a tényállást nem tisztázta kellő mértékben, nem tárta fel azokat a körülményeket, amelyek a kártérítési igény érdemi elbírálásához elengedhetetlenek.

Ebben a körben a Fővárosi Ítéltábla arra mutat rá, hogy a személyiségi jogsérelemből általában csak közvetett módon keletkezik vagyoni kár, azonban ilyen közvetett sérelem is elegendő lehet a felelősség egyik feltételét jelentő okozati összefüggés megállapításához. A vagyoni kártérítésért való felelősséget nem zárja ki az, ha a személyiségi sérelem nem közvetlenül, hanem közvetett módon fejti ki hátrányt okozó hatását, ha közvetett módon akadályozza a munkavállalást, vagy valamilyen más kereső tevékenység folytatását, illetve közvetett módon eredményezi valamilyen jövedelemtől való elesést.

Az elsőfokú bíróság a felperesek vagyoni kárigényét azzal utasította el, hogy egyrészt a független képviselői tevékenységről szóló döntést az Országgyűlés hozta meg, másrészt pedig a képviselőknek nincs alanyi joga arra nézve, hogy bármely bizottságban vagy akár több bizottságban lássanak el tevékenységet.

A Magyar Köztársaság Országgyűlésének Házszabályáról szóló 46/1994. (IX. 30.) OGY határozat 15. § (2) bekezdése értelmében a képviselőcsoport a tagját kizárhatja, a kizárt képviselőt függetlennek kell tekinteni, aki a kizárást követő 6 hónap elteltével bármely képviselő csoporthoz csatlakozhat.

A másodfokú bíróság nem osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját abban a kérdésben, hogy az Országgyűlés Ügyrendi Bizottságának a határozata volt az, amelynek következtében független képviselők lettek a felperesek, és ez okozta azt, hogy a felperesek bizottsági tagsági tisztségei megszűntek. Annak eldöntése ugyanis, hogy valakit kizárnak-e a képviselőcsoportból vagy sem, a frakció döntési jogkörébe tartozik. Az Ügyrendi Bizottság ennek a kérdését már nem vizsgálja felül, pusztán a frakcióvezető bejelentése nyomán hoz arról döntést, hogy a továbbiakban a frakcióból kizárt képviselők független képviselőként lássák el tevékenységüket. A felperesekkel szembeni ügyrendi határozat kiváltó oka az I. rendű alperes szeptember 2-i levelében foglalt bejelentés volt, miszerint a kizárásuk megtörtént. Jogerős részítélet állapította meg azt, hogy ez a bejelentés valótlan tartalmú volt, így a felpereseknél bekövetkezett hátrány ezen valótlan tartalmú bejelentéssel állhat okozati összefüggésben, amennyiben a bizottsági tisztségek megszűnése erre a bejelentésre, vagyis a kizárásra vezethető vissza. Ennek tisztázása nélkül a kártérítési igény körében megalapozott érdemi döntés nem hozható.

A felperesek az eljárás során az Országgyűlés Hivatalának tájékoztatásával igazolták azt, hogy tiszteletdíjuk mennyiben csökkent az I. rendű alperes nyilatkozatát követően, azonban a perben jelenleg rendelkezésre álló adatokból az nem állapítható meg, hogy ez okozati összefüggésben állt-e az I. rendű alperesi bejelentéssel.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint ezen kereseti kérelem elbírálása körében az elsőfokú bíróság nem folytatta le a szükséges bizonyítási eljárást. Nem tájékoztatta a Pp. 3. § (3) bekezdésének megfelelően a felpereseket arról, hogy az igény elbírálása körében a felmerült kár igazolásán túlmenően őket terheli annak bizonyítása is, hogy a kár az I. rendű alperes levelével okozati összefüggésben keletkezett.

Az egyértelműen megállapítható volt, hogy az I. rendű alperes bejelentésének következményeként a IV. rendű felperes frakcióvezető-helyettesi tisztsége azonnal megszűnt, és ebből eredően a tiszteletdíj kiesése miatt vagyoni kára merült fel. Az I. rendű felperes előadása szerint is azonnal megszűnt két tisztsége, amely szintén

vagyoni hátrányt okozott számára. Azonban az elsőfokú bíróság eltérő jogi álláspontja folytán nem tisztázta a perben, hogy a ténylegesen igazolt kár és az alperesi jogellenes magatartás között akár közvetlen, akár közvetett okozati összefüggés fennáll-e. Ennek megállapításához további bizonyítás lefolytatása szükséges, amely meghaladja a másodfokú eljárás kereteit.

Az elsőfokú bíróságnak ebben a körben is fel kell tárnia a tényállást, meg kell nyilatkoztatnia, illetve személyesen meg kell hallgatnia a felpereseket az egyes konkrét tisztségek megszűnésének oka vonatkozásában, és fel kell hívnia a felpereseket a bizonyítási kötelezettség terhére, majd az így felajánlott bizonyítási eljárás lefolytatását követően lesz abban a helyzetben az elsőfokú bíróság, hogy a felperesek vagyoni kártérítési igénye megalapozottságáról vagy megalapozatlanságáról jogszerű döntést tudjon hozni.

Mindezeknek megfelelően a másodfokú bíróság a felülbíráható igények tekintetében a Pp. 213. § (2) bekezdése alapján részítéletet hozott, amelyben a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint részben megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletét az elégtételadásra vonatkozó rendelkezés körében, míg a nem vagyoni kártérítésre vonatkozó rendelkezést helybenhagyta azzal, hogy annak késedelmi kamatai megfizetésére is köteles a II. rendű alperes.

A vagyoni kárigény vonatkozásában az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 252. § (3) bekezdésének megfelelően hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot az iránymutatásnak megfelelő új eljárás lefolytatására és újabb határozat hozatalára utasította.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú és a fellebbezési eljárásban felmerült költségről a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 81. § (1) bekezdése szerint határozott, figyelemmel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésére, valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§-ára. Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezéssel érintett körében a költségeket a Pp. 252. § (4) bekezdésének megfelelően csupán megállapította, annak viseléséről majd az elsőfokú bíróságnak kell határoznia.

Budapest, 2007. június 21.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s. k.
a tanács elnöke

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s. k.. Fülöp Györgyi s. k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő